

PRZYŚPIEĆ (10) *vb pf i [impf]*

W praet -ął, -ał-, -ął-.

[*praes 1 sg przyśpię.*] ◇ *fut 3 sg przyśpieje* (4). ◇ *praet 3 sg m przyśpiął* (1). *f przyśpiała* (1). ◇ *3 pl m pers przyśpiáli* (1). ◇ *plusq 3 sg m był przyśpiął* (1). ◇ *imp 2 sg przyśpi(e)j* (1). ◇ *con 3 sg f by przyśpiała* (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

I. pf (10) :

A. Intransit. (9) :

1. *Przyjść, przybyć* (2) :

przyśpieć k czemu (1): A gdy k iedney gorze przyśpiał/ Ziął z siebie kofz y pośiedział *BierEz* B.

Zwrot: »przyśpieć na pomoc« (1): Boże przyśpiey ná pomoc moię *SkarŻyw* 414; [*SkarKaz* 406a (*Linde*)].

2. *Nastąpić, nastać* (5) :

a. [*O czasie: Siedzą czasem w leśnym chłodzie, Przy strumiennéj zimnéj wodzie, Kiedy południe przyśpieje, A gorące słońce grzeje. ZbylWieś* 16.]

b. *O wydarzeniach w życiu ludzkim* (5) : kiedy przyśpieie włos siwy/ á człowiek ná doł idzie/ vpufzczáiąc to w czym lie kochał/ á wftępując w ftárość iáko w ziemię/ áby [...] *GórnDworz* H6; A thák Dworzánin/ zwyczáiem naprzod ma włudzić w páná cznothy. ktory to zwyczay/ będzie mógł żądze/ á chćiwóści/ poki gruntowny rozum nie przyśpieie rzedzić/ y ku dobremu nákierowác. *GórnDworz* Hh4; Każ wino nośić/ póki beczká leie/ Póki wiek fłuży/ á śmierć nie przyśpieie. *KochPieś* 43; *ArtKanc* R20; Ták długo Niemcy w Inflanćiech pałtwili fię nád vbogą Szláchta/ nád poddánemi/ [...] áż pomftá Boża przyśpiałá/ że y ziemiá Inflancka vćierpiawłzy siłá/ z Niemieckiego regimentá wyłzła *GórnRozm* Dv.

3. *Osiągnąć powodzenie, szczęście* [*cf Sł stp s.v. znac. 2.*] (1) : [*Jezus*] śmierć podiał/ wfpomionął/ człowieká pierwłzego. ielzczę trudy ćierpiał bezmiernie/ ielzczę był nieprzyśpiał zá wierne [*lege: zawierne 'prawdziwie'*]/ áliłz łam Bog zmartwychwłtał. *SkarŻywBog* 357 [*idem*] [*HerbOdpow* C].

4. *Szybciej dojść do skutku* (1) : Cálchás mówi/ náłz wyiazd tym kłztałtem przyśpieie/ Kiedy z Hektorá popiół po morzu rozśieie. *GórnTroas* 45.

B. Transit. *Przyspieszyć, sprawić, że coś nastąpiło wcześniej* [*co komu*] (1) : bo ini podlełzy tym ochotniey zá ták zacnymi hetmány idąc/ zwycieftwo nam przyśpiáli. *SkarŻyw* [407].

II. [*impf Spieszyć się*] (1) : Przyśpię/ *Accelero. Volck* Vvv4b.]

Formacje współrdzenne cf ŚPIEĆ.

Cf PRZYŚPIAŁY